

Tragikus kép fekete keretben

A Duna-kanyart, amennyiben egy képnek tekintjük, a Filis és a Börzsöny hegység foglalja keretbe, e keret semmivel sem derűsebb a képmél.

Április 2-án indultunk el a Hűvös völgyből tizenvalahányan, hogy az Országos Kék Túra hatvanegy kilométeres szakaszán gyalog tegyük meg az utat az április 3-i erőmi elleni demonstrációra Visegrád-Nagymarosig.

Borongós, hideg idő volt és a gondolataim sem voltak vidámabbak. Az Árpád-kilátótól akkor sem láttunk volna el a Dunáig, ha tiszta lett volna a levegő. Nem láttunk volna mást, csak a városra boruló benzingőzt, port, füstöt. De lassan már ezt sem lehet látni, mert jótékonyan eltakarják a kilátó elé épített házak. Mert hova is lehetne építeni máshova? Amikor az első ház megépült, akkor a sajtóban, a rádióban hallatszott néhány bátortalan tiltakozó hang, azóta még hármat építettek. Hogy kinek? Nem tudom, de a házak előtt AB-s rendszámúak az autók és bőrkabátosok ödöngenek.

A Hármashatár hegy tetejére régebben fel lehetett menni, bár az MHSZ-nek volt itt néhány épülete. Most kettős vaslemez kerítés mellett vezet el az út. Kié ez az ország? Szocialista tulajdon. Ez az szó, eredeti értelmében azt jelentené, hogy mindenkié. A gyakorlatban senkié, illetve azé, aki egy-egy nagy darabot ki tudott hasítani magának.

A Csúcs hegyi turistaház már csak a térképen él, viszont még nem él a térképen az újonnan felépített üdülőtelep - illetve nem "épített", mivel lerakott konténerekből áll. A konténerek nem simulnak a tájba.

Ehhaladunk az "Egri vár" maradványai mellett Pilisborosjenő alatt. Ez tartósabb lesz, mint a film, aminek a forgatására építették - a film kópiája lassan tönkremegy a többi magyar színes filmmel együtt. Hiszen a színes filmek természete már csak ilyen. Ezt 10-12 évenkénti átmásolással lehetne megakadályozni - de miért éppen erre lenne pénz?

Különbön szép szemétdombok között vezet az út. A községi tanácsok parcelláznak, zsebkendőnyi hétvégi telkeket alakítanak ki, hasítanak ki az erőterületből és nem gondoskodnak a szemét elszállításáról. Így kerül ki az erdőbe az a hűtőszekrény, a kibelezett mosógép stb. Ha letérnék az útról, többet is találnék. A természetvédelem a köztudatban a kiskert kerítéséig terjed. Egyébként nem járnak jó idők a magunkfajta gyalogos természetjárókra. Ha nem vagyunk egy szervezett egyesület tagjai, akkor hegyeinkben, erdeinkben csak a jelzett turistautakon közlekedhetünk még akkor is, ha nincs a közelben valamilyen titokzatos célból elkerített objektum. Ilyen pedig akad bőven. Van még vadászház, kiépített két-három kilométeres úttal, villanyvezetékekkel. Például Csobánka mellett és már épül a következő. Az utat már építik hozzá.

Gyertyákat gyújtunk a Szentkúti erdei kápolnánál és harangozunk egy kicsit. Magunknak? Magunkért? A környezetért? A Dunáért? Egyre megy.

Pihenés a pilis-szentkereszti kocsmában. Megismerik szőlőinket, jelvényeinket. Szerencsés utat kívánnak. Dobogókőre sötétben érkezünk. Éjjel fele jár. Annál jobb, így nem látjuk a hivalkodó pártüdlőt, a miniszterúrnok vendégházat. Megállunk a kilátónál, a szélben és a lassan szállingozó hóban néhány gyertyát gyújtunk a Duna emlékére. Valahol arra volt Dömös. Már harminchat kilométer van a lábunkban. A Nimród bárja még nyitva van. Elkap bennünket a proletáröntudat és bemegyünk melegedni, és esetleg meginni egy kávét. Néhány törzsvendég. Amikor megtudják, hogy mi járunkban vagyunk, az örülteknek kijáró tisztelettel néznek ránk. Nem értik, mit akarunk, miért akarjuk. Villog a vido. Néhány félrészeg fiatal kocsi gyümölcsösli magát és fül-alá száguldanak az úton.

A sikárosi vadászházban már nem lakik erdősz. Magántulajdonba került. Vajon ki vette meg? És mennyiért? Az úttörő vándortábor faházai (?) még télieste, lezárva. A "pajtásoknak" már nem kell sátorban aludni. Bár tavalyi, tavalyelőtti nyári barangolásaim során nem nagyon láttam itt úttörőket. Amúgy inkább autókval érkező nem-is-tudom-kiket. És sok üres üveget. Márkás italok és kommersz csereznyepálinka vegyest.

Pilis-szentlászlórról már pirkadatkor indulunk. Jobbra-balra táblák. "Vigyázat, éleslővegyszer!" És utunk állandó kisorrói, a szemétdombok. Amikor két héttel ezelőtt bejártam az útvonalat az ösvényen egy lepuffantott dögkötő eb feküdt. Egy kicsit szörret vesztettebben, egy kicsit puffadtabbban, büdösebben, de itt van még.

A Nagyvilám előtti megint kilométereken át drótkerítés. Az erdőben út-építések, ami abban áll, hogy végigmegy a bulldózer, legyalulja a talajt és bokáig ér a sár. Először megpróbáljuk kerülgetni, később már nem. Visegrádon, a kövezeten már fáj a talpam. Páj minden lépés.

Nagymaros. Ott állok az emberek előtt. Beszélni kellene. Beszélni az útról, amit megtettük. A célról, amiért tettük. Előre megirt szövegemet otthon felejtettem. Mit mondjak? Szomorú vagyok. Szomorú a vadászházakért, az objektumok, a pártüdlők miatt. Elvették tőlünk az országot. Vissza kellene szerezni! Hogyan értessem meg mindezt négy-öt perc alatt? Nem tudom, hogy mit mondok. Két hét múlva hallom, hogy a nagymarosi pártbizottság ill. a községi tanács felháborodott a szövegemen, és ezt minősítette "ellenferradalminak". Megnyugszom. Ezek szerint megértették.

KÁDÓCSA GYULA

Az április 3-i tüntetés egyik legnagyobb közéleti találkozását kiadó transzparense: "VIZLEERESZTÉS A FALUNK SZÉLÉN" ÉS DEMOKRACIA! Mandy L.

Aki meg akar halni, haljon meg!?!?!?!?

Megvert engem az Isten, hogy találkoztam a Béres ügyel. Nem filozófikus és elvont értelemben, hanem konkrétan és a legközvetlenebb valóságban kell látnom, hogy el akar pusztulni az emberiség. Már több mint egy éve próbálom megfejteni, mi történik. És egyedül ezzel a szörnyű konklúzióval tudom magyarázni a fölösleges pusztulást.

Igaz van Kósa Ferencnek: a filmet bárki megismerheti. Igaz az ellenvetés, miért vádaskodok, miért izgágáskodok, nincs tiltás. Bárki megnézheti a filmet, bárki megveheti a Béres cseppet. És mert nem nézi meg mindenki a Béres cseppet, nem tudok mást gondolni: az emberek hivataltalosan engedély nélkül nem akarnak életben maradni.

Teista gondolkodásom minden betegség végső okaként lelki, szellemi erőket tud. A Béres csepp csak lehetőség a léleknek. A test újra megkapta, amire szüksége van, ha a lélek képes a gyógyulásra, még visszatérhet az életbe, a testben visszafordíthatóvá vált a folyamat.

Ha még mindig be lenne tiltva a film és csak illegális vetítéseken lehetne látni, az is clegendő lenne ahhoz, hogy mindenki megnézze, aki élni akar. Tudom, ez sokkal bonyolultabb, vagyis sokkal egyszerűbb. Az ember közösségben él. A lélek testben él. A földi létben egyik sem választható el a párjától. Szünetele hatással van az egyén a közösségre és a lélek a testre. Ezért, bár csak az élet megtagadásával magyarázhatom a Béres csepp megtagadását, mégis világgá kell kiabálnom mindent, amit tudok, vagy csak sejtek a dolgokról, bár legszívesebben azt mondanám: aki meg akar halni, haljon meg. Igen... Mert sokan fognak attól tovább élni, mert én és ti azt mondjuk: "Elhetsz még, meggyógyulsz testben, lélekedben!"

Világosan, tisztán ki kell nyilvánítanunk akaratunkat, ha azt akarjuk, hogy megvalósuljon. "Ne feledkezzünk meg a szó hatalmáról!" - mondja nekem, nekünk Tamás Gáspár Miklós, legkedvesebb politikusom, ...és őt sem érdekli a Béres csepp ügye.

1989, év Húsvétján

KÖVÁRI TAMÁS